GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

na rok 2015

Rozdział I

1.Postanowienia ogólne

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest kontynuacją ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, która zobowiązuje gminy do tworzenia planu działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, będących równocześnie zadaniami własnymi gminy w obszarze tych zagadnień społecznych, które będą realizowane w określonym terminie.

Zespół uzależnienia od alkoholu zgodnie z kryteriami zawartymi w 10 edycji Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób, Urazów i Przyczyn Zgonów definiuje się jako wystąpienie przynajmniej trzech z następujących objawów, w ciągu ostatniego roku w kilkukrotnych okresach krótszych niż miesiąc: silne pragnienie lub poczucie przymusu picia, upośledzenie zdolności kontrolowania zachowań związanych z piciem , fizjologiczne objawy zespołu abstynencyjnego, zwiększona tolerancja alkoholu, koncentracja życia wokół alkoholu, uporczywe picie alkoholu mimo oczywistych dowodów występowania szkodliwych następstw picia.

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą wieloczynnikową , bio-psychospołeczną, uszkadzającą funkcjonowanie człowieka w sferze somatycznej, psychologicznej, społecznej i duchowej. Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych problemów społecznych, pociągającym za sobą psychodegradację jednostki i rodziny, powoduje załamanie się procesów socjalizacyjnych dzieci i młodzieży, wzmaga występowanie przemocy i prowadzi do współuzależnienia rodziny. Współuzależnienie nie jest chorobą- to efekt przystosowania się do sytuacji problemowej. Koncentrując się na szukaniu sposobu ograniczenia picia partnera, osoba współuzależniona nieświadomie przejmuje odpowiedzialność i kontrolę za jego funkcjonowanie, co w efekcie utrudnia jej konstruktywne rozwiązanie problemu. W konsekwencji zaistniałej sytuacji rodzinnej u osób współuzależnionych mogą wystąpić nasilone problemy zdrowotne: zaburzenia psychosomatyczne, emocjonalne, stresowe lub zaburzenia adaptacyjne.

Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia grupowa i indywidualna. Leczenie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię i nakierowane jest na usuwanie powikłań spowodowanych szkodliwym używaniem alkoholu /w tym leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych/ oraz farmakologiczne wsparcie oddziaływań psychoterapeutycznych. Zważywszy na niepożądane działania uboczne disulfiramu

/Anticol, Esperal/, jego produkcja w Polsce została wstrzymana. W formie implantu Esperal w ogóle nie powinien być stosowany z powodu dowiedzionej nieskuteczności.

Podstawy prawne:

1/ Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015,

2/ Narodowy Program Zdrowia na lata 2007-2015,

3/ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Ostrówek,

4/ Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2015

5/Diagnoza problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych dla gminy Ostrówek

Rada Gminy Ostrówek świadoma zagrożeń jakie niesie spożywanie napojów alkoholowych oraz uwzględniając trzeźwość jako niezbędny warunek moralnego i materialnego dobra gminy przyjmuje gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, JAKO KOMPLEKSOWE PODEJŚCIE DO PROBLEMU ALKOHOLIZMU.

1. Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Ostrówek realizuje Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współudziale Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrówku, policji, szkół podstawowych, gimnazjum, punktu konsultacyjnego, bibliotek oraz instytucji zajmujących się kulturą , sportem i rekreacją oraz wychowaniem w trzeźwości.

2. Działania zaplanowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2015 r. stanowią nie tylko kontynuację zadań i przedsięwzięć zapoczątkowanych w minionych latach, ale także dają odpowiedź na

nowe sugestie i potrzeby środowisk realizujących zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

3. Gminny program zawiera spis działań będących zarazem zadaniami własnymi gminy, które będą realizowane w 2015r.

4. Osoby, instytucje i organizacje pozarządowe, wnosząc swoje doświadczenia i inicjatywy w zapobieganie problemów alkoholowych , są integralną częścią powstałego w gminie Ostrówek systemu pomocy osobom i rodzinom borykającym się z problemem uzależnień od alkoholu oraz przemocy w rodzinie.

5. Program dostosowany jest do specyfiki problemów alkoholowych w gminie Ostrówek i uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym.

6. Program uwzględnia również aspekty profilaktyczne i medyczno-rehabilitacyjne przeciwdziałania alkoholizmowi i opiera się na wiedzy dotyczącej:

- promocji zdrowego stylu życia,
- profilaktyki uzależnień,
- przeciwdziałania zagrożeniom,
- leczenia uzależnień,
- interwencji w przypadku przemocy w rodzinie,
- redukcji szkód społecznych spowodowanych uzależnieniem i współuzależnieniem, w tym pomocy społecznej udzielanej uzależnionym i ich rodzinom,
- integracji środowiskowej wśród osób prywatnych, instytucji i organizacji pozarządowych.

Przedstawiony poniżej Gminny Program jest kontynuacją i rozwinięciem działań prowadzonych na terenie naszej gminy od kilku lat. Realizowanie tych działań wymaga zaangażowania wielu środowisk i grup społecznych, konsekwencji w długofalowych działaniach i wprowadzania nowatorskich rozwiązań szczególnie w odniesieniu do pracy z dziećmi i młodzieżą. Efekty takiej pracy nie są spektakularne ale na pewno drobnymi krokami podnoszą świadomość społeczeństwa oraz promują właściwe postawy młodych ludzi w perspektywie ich dorosłego życia.

Cele strategiczne programu

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych.
2. Zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

Cele operacyjne programu

1. Ograniczanie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych.
2. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców i instytucji Ostrówka w sytuacjach związanych z alkoholem.
3. Wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
4. Pomoc pedagogiczna i prawna dla uzależnionych i współuzależnionych.
5. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu.
6. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych.
7. Tworzenie bazy materiałowej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji założonych zadań.

Rozdział II

Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zadanie 1 - cel ogólny

Ograniczenie picia alkoholu przez osoby niepełnoletnie

Cele szczegółowe

1. Zwiększenie skuteczności egzekwowania prawa zakazującego sprzedaży napojów alkoholowych osobom małoletnim.

2. Poprawa umiejętności wychowawczych i sprawowania kontroli nad dziećmi przez rodziców.

3. Poprawa rozwoju umiejętności interpersonalnych i indywidualnych nastolatków.

Działania

W odniesieniu do zwiększenia skuteczności egzekwowania prawa zakazującego sprzedaży napojów alkoholowych osobom małoletnim

– systematyczne przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,

- przeszkolenie sprzedawców w zakresie kontrolowania wieku sprzedawców.

W odniesieniu do poprawy umiejętności wychowawczych i sprawowania kontroli nad dziećmi przez rodziców

- zorganizowanie odpowiedniego programu edukacyjnego dla rodziców i zaprosić jego realizatorów do przeprowadzenia zajęć dla chętnych rodzin z terenu gminy.

- upowszechnianie poprzez szkoły, ośrodki pomocy społecznej , bibliotekę dobrych publikacji na dany temat przeznaczonych dla rodziców

W odniesieniu do poprawy rozwoju umiejętności interpersonalnych i indywidualnych nastolatków

- upowszechnianie poprzez szkoły, biblioteki materiałów edukacyjno-profilaktycznych dla młodzieży.

Wskaźniki

Cel główny gminnego programu: ograniczenie picia alkoholu przez osoby niepełnoletnie-

-odsetek nastolatków często pijących alkohol,

- odsetek nastolatków, którzy wciągu ostatnich 12 miesięcy upili się alkoholem ,

Cel szczegółowy: zwiększenie skuteczności egzekwowania prawa zakazującego sprzedaży napojów alkoholowych osobom małoletnim

- odsetek dzieci i młodzieży , które spotkały się z odmową sprzedaży alkoholu ze strony sprzedawcy.

- liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w związku ze sprzedażą alkoholu małoletnim.

Działania w ramach celu szczegółowego:
Systematyczne przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych
- liczba przeprowadzonych kontroli,
- liczba ujawnionych przypadków naruszeń prawa

Przeszkolenie sprzedawców w zakresie kontrolowania wieku klientów
- liczba osób uczestniczących w szkoleniu,

- ocena szkolenia przez jego uczestników

Zadanie 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

1. koordynacja działań dotyczących pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym poprzez współpracę z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, szkołami służbą zdrowia i osobami fizycznymi.

2. Celem pomocy dzieciom z rodzin alkoholowych ma być rozwiązanie problemów dziecka, a nie doraźne zaspakajanie jego potrzeb,

-pomoc dziecku powinna być zindywidualizowana,

-osoby udzielające pomocy powinny mieć odpowiednie kwalifikacje zawodowe oraz kompetencje osobiste,

-planowanie pomocy powinno przebiegać w zespole i jeśli to możliwe - poddawane konsultacji,

-udzielanie pomocy powinno spełniać standardy adekwatne do rodzaju świadczonych usług,

W zakresie tych zadań na terenie gminy będą wykonywane :

- tworzenie i finansowanie bieżącej działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych,

- finansowanie prowadzenia zajęć i programów socjoterapeutycznych dla dzieci,
- dofinansowanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,

- dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych organizowanych dla pedagogów,

- organizowanie narad , seminariów w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym,

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.

1. Diagnozowanie problemów uzależnień na terenie gminy Ostrówek.
2. Organizowanie i finansowanie programów profilaktycznych lokalnych i udział w ogólnopolskich kampaniach:

- kontynuacja programu „Zachowaj Trzeźwy Umysł”,

- realizacja w szkołach programów profilaktycznych w ramach umowy z psychologiem pracującym z dziećmi,

- realizacja programów profilaktycznych wybranych przez szkoły,

- realizacja szkolnych programów profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy,

3. Promocja imprez bezalkoholowych i zdrowego stylu życia.

– udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych,

- zakup materiałów profilaktycznych- prasa, książki, broszury, plakaty oraz inne materiały

informacyjne, edukacyjne, i promocyjne

4. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców,
- zakup programu profilaktycznego dla rodziców – wykonanie podczas wywiadówki szkolnej
5. wdrażanie programów profilaktyczno-interwencyjnych dla młodzieży upijającej się,
6. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież do grup rówieśniczych,

7. dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności i prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli,

8. organizowanie lokalnych imprez profilaktycznych dla młodzieży:
- konkurs plastyczny

- happeningi, pikniki,

9. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych,

10. Prowadzenie badań związanych z diagnozą zachowań problemowych .

Rozdział III

Metody i wskaźniki osiągania celu:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Metody:

- działania komisji skierowane do osób uzależnionych od alkoholu w celu zdiagnozowania zaistniałego problemu zmotywowania do podjęcia leczenia odwykowego, ograniczenia szkód zdrowotnych i społecznych choroby alkoholowej,
- wspieranie działalności punktu konsultacyjnego obejmująca w szczególności: nawiązanie życzliwego kontaktu z klientem, informowanie o możliwości podjęcia leczenia w placówce odwykowej, motywowanie do leczenia, udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu, rozpoznanie w trakcie rozmowy zjawiska przemocy domowej i udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach jej powstrzymywania, uruchomienie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej,

Wskaźniki osiągania celu:

- odsetek osób którzy po ukończeniu terapii utrzymują abstynencję przez ponad rok(stopień aktywności terapii),

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą.

Metody:

-zwiększenie skuteczności interwencji prawno – administracyjnych wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny, powodowanych przez picie alkoholu,
- zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej dla członków tych rodzin,

Wskaźniki osiągania celu:

- liczba rodzin z problemem alkoholowym, w których policja podejmuje wielokrotne interwencje,

- liczba udzielonych porad psychologicznych, prawnych i innych w punkcie konsultacyjnym ,

- liczba rodzin, w których występuje problem alkoholowy, objętych pomocą materialną, finansową ośrodków pomocy społecznej,

- wysokość środków finansowych wydatkowanych na pomoc społeczną rodzinom z problemem alkoholowym,

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży

Metody:

- wdrażanie profesjonalnych programów profilaktycznych w szkołach, odpowiadających standardom wyznaczonym przez technologie profilaktyczne obejmujące profilaktykę pierwszorzędową adresowaną do ogółu dzieci i młodzieży, mającą na celu uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życie oraz opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej, oraz profilaktykę drugorzędową adresowaną do grup podwyższonego ryzyka , a więc do osób, które przeszły już inicjację i u których występują liczne lub poważne problemy- świetlice socjoterapeutyczne,
-wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych,
- kampanie edukacyjne ograniczające możliwość spożywania alkoholu przez nieletnich,

- wprowadzanie do podstawowej opieki zdrowotnej, szkół, bibliotek biuletynów, książek związanych z piciem i paleniem,

-inicjowanie, wspieranie akcji mających na celu organizację letniego wypoczynku dzieci i młodzieży poza rodzinnym środowiskiem często skażonym uzależnieniami

Wskaźniki osiągania celu:

-liczba młodzieży, rodziców i nauczycieli uczestniczących w szkolnych programach profilaktycznych,
-liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w obozach profilaktycznych , koloniach z elementami profilaktyki i innych formach wypoczynku pozwalających na kształtowanie prawidłowych postaw osobowościowych,

-odsetek młodzieży, która spożywała napoje alkoholowe w ciągu ostatniego miesiąca,

-liczba i rodzaje przeprowadzonych programów profilaktycznych,

- liczba cofniętych zezwoleń w związku z zabronioną sprzedażą alkoholu nieletnim,

-liczba zakupionych i rozprowadzonych książek, ulotek i innych materiałów informacyjnych i edukacyjnych z zakresu profilaktyki.

4. Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi

Metody:
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
- kontrola podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych,
- stwierdzenie występowania naruszeń zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim poprzez podejmowanie czynności kontrolnych przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Policję,

-współpraca z Policją w sprawie przeprowadzenia postępowania przygotowawczego i dowodowego.

Wskaźniki osiągania celu:

- liczba wydanych opinii do złożonych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (pozytywnych i negatywnych),

- liczba stwierdzonych przypadków sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim,

- liczba przeprowadzonych kontroli, oraz wydanych zaleceń,

- liczba przeprowadzonych przez Policję postępowań przygotowawczych i dowodowych w tych sprawach,

- ilość spraw zakończonych ukaraniem winnych.

Rozdział IV

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

-Członkom Gminnej komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie – w wysokości :

1/ Przewodniczący Komisji – 140,00 zł,

2/ Pozostali członkowie komisji - 100,00 zł za każde posiedzenie , lub wykonanie innych czynności związanych z pracami komisji , w związku z podróżą służbową poza teren gminy, zleconą przez Wójta oraz za uczestnictwo w posiedzeniach na zaproszenie organów gminy. Podstawą do wypłacenia wynagrodzenia jest podpis członka komisji na liście obecności , lub inny dokumenty urzędowy potwierdzający uczestnictwo w pracach komisji.

Rozdział V

Harmonogram realizacji , źródła finansowania i łączne nakłady finansowe.

Gminny program będzie realizowany przez cały rok kalendarzowy w ramach Środków finansowych planowanych w budżecie gminy stanowiących dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Zgodnie z art. 18^2 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystywane będą jedynie na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i nie mogą być przeznaczane na inne cele.